

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nova dača.

V dunajskem državnem zboru snujejo libe-
ralni poslanci novo dačno postavo. Njeni na-
men je, urediti dačo od poslopij ali hiš. (Ge-
bäudesteuer). Ni dvomiti, da bo sprejeta. Na-
gledimo si njo!

1. V naših davkarskih zadevah je mnogo
nereda. Treba je le pogledati v dačne knjižice!
Tako zvane naklade (Zuschläge) presegajo redne
davke. Naklade so zopet: redne in izredne,
tedaj vse skupaj precej neredno. Vrh tega
davki sploh niso več povsodi pravično razdeljeni.
Eden posestnik plačuje preveč, drugi pa pre-
malo. Kajti zemljišča in njih obdelovanje in do-
hodki so se s časom jako spremenili. Kder je
poprej bila njiva, je morebiti zdaj slabo hrastovje
ali borovje. Ali kder je poprej bil slab pašnik,
zdaj zlahtno vince zori. Naposled je na tisoče
ljudi, ki imajo mnogo in lepih dohodkov, za dr-
žavne stroške pa ničesar ne plačujejo, med tem
ko so hišni gospodarji po mestih in gruntni po-
sestniki na deželi z davki sploh preobloženi.
Tukaj je tedaj krvavo potrebno, da se nalaganje
davkov pravim dohodkom prebivalcev primerno
uredi. V ta namen je izišla že ena postava in
sicer l. 1869., ki uravnava dačo od zemljišč
(Grundsteuer). Postava pa še ni zvršena, ker še
nova cenitev zemljišč in njihovih dohodkov
povsodi končana ni. Tej postavi podobna je nova
dačna postava od poslopij ali hiš. Prva bo
predružačila zemljiščni davek, druga pa uredila
po mestih in trgih davek od najemščine pri hišah
(Hauszinssteuer) ter dozdayno dačo od hiš na de-
želi (Hausklassensteuer) nadomestila z novo
dačo. Tej postavi bodo potem sledile še druge,
namreč: postava gledé obrtniške, obrestne, dohod-
ninske in glavninske dače. (Erwerb-Renten-Ein-
kommen und Personalsteuer). Tako bo vse dav-
karstvo pri nas preurejeno.

2. Na deželi se sploh ne more pobirati dača
od najemščine. Vsaj navadno kmet hiše ne daja
v najem (štant). Zato so pa za Marije Terezije

cenili hiše po njih vrednosti, in skušali zvedeti
svoto denarjev ali kapitala, katerega bi kdo dal,
ako bi se hiša prodala. Od tega kapitala so po-
tem odbili polovico za popravo itd. hiše. Od
druge polovice so pa računili dačo. Ker pa niso
vse hiše enako drage, zato so njih razdelili med
12 vrst. (Klassen). V prvo, drugo itd. vrsto so
se postavile najbolj drage, v edenajsto in dva-
najsto pa najbolj slabe hiše. Vendar kmalu se
je kazalo, da je dačo jemati od polovice kapitala
bilo — preveč. Zato je cesar Jožef dal $\frac{3}{8}$ od-
biti in le od $\frac{3}{5}$ hišne vrednosti dačo računati in
pobirati. Nova postava pa namerjava ta način
popustiti in dačne procente računati le od dobička
ali haska, katerega vsak hišni gospodar od svoje
hiše ima. Z drugimi besedami: prišla bo cenilna
komisija in bo cenila, koliko bi hišni gospodar
najemščine (štant) dobil, ako bi njo komu v najem
ali štant dal; ali koliko bi gospodar sam moral
plačati, ako bi v tuji hiši prebival? To je njegov
dobiček od lastne hiše; in od tega dobička se
bode računila nova hišna dača. Za popravo hiše
se bode odbijalo 30 procentov. Vendar koliko
procentov se bode od ostalih 70 procentov raču-
nilo za dačo, tega nova postava ne pove. Cenila
in dači podvrgla se pa bodo vsa poslopja, vse
hiše, kderkoli ljudje prebivajo: od belega
gradu na zelenem griču do revne bajtice na visoki
planini. Kmetski človek ne bode skoro nikder
imel prostora, kamor bi trudno glavo položil, ki
nebi bil z dačami obložen. Izvzeta so nekatera
poslopja n. p. uradnije, bolenišnice, šole in cer-
kve. Vendar fajmošter bo imel davka oproščeno
le hišo, kder krstne in mrtvaške bukve piše, toda
od hiše, kder spi ali prebiva bo pa plačeval. Uči-
telj, ki prebiva v učilnici, je oproščen, drugod bo
pa dačo plačeval — sicer ne on, pač pa — okrajno
svetovalstvo.

3. Imenitno prašanje pa je: ali se bodo
po tej postavi dače pri kmetskih ljudeh povišale
ali znižale? Denarni minister je trdil, da bodo
dače gotovo znižane. Rekel je, da na primer
tisti, ki je dozday plačeval hišnega davka 1 gld.

63 kr. bo za naprej imel le 1 gld. 40 kr. v dačnih knjižicah zapisanih — tedaj celih 23 — kolika dobrot — krajcarjev menje. Vendar komaj je minister besedo končal, vstane poprejšni denarni minister — tedaj človek, ki stvar dobro pozna — namreč poslanec pl. Plener in pravi, da se minister vara: dače se ne bodo znižale, ampak pomnožile in človek, ki je dozdaj plačeval 1 gld. 63 kr. bo po novi postavi dobil naloženih 2 gld. 80 kr., tedaj ne 23 kraje. menje, ampak 1 gld. 17 kr. več. Drugi in sicer neoliberalni poslanci pa so trdili, česar njim nihče ni zamogel izpodbiti, da vsa nova postava meri na to, da se hišni davek po mestih in trgih zniža, in za toliko na kmetijske hiše preloži. Svojo mnenje so tudi dokazovali. Rekli so: ako se pri hišni dači v mestih in na kmetih enako velik znesek, namreč 30 procentov za popravo odbija, potem pride na kmeta več, na mestjana pa menje davka. Kajti hiša v mestu donaša 50, 100, 500, 1000 gld. in više najemščine ali štanta, med tem ko kmet od svoje hiše drugega dobička nima, kakor da sam v njej prebiva. Minister je ugovarjal, da hiša v mestu več za popravo potrebuje, kakor na deželi. No, to je resnično! Vendar mislimo, da od hiše bolj leško dače plačuje, ki ima zraven svojega stanovanja v njej še lep dobiček, kakor pa kmet, ki razun stanovanja od svojo hiše nima — nič.

Očetje novi dačni postavi so liberalci. Liberal pa se reče: radodaren. No, in nova dačna postava je radodarna; kaj ne?

Kedar bode nova cenitev hiš razpisana, tedaj bo „Sl. Gospodar“ zopet o tej postavi spregovoril in kmetiskim ljudem povedal, kako se imajo takrat obnašati.

Cerkvene zadeve.

Preganjanje sv. Cerkve na Ruskem in Pruskem postaja čem dalje, tem grozovitnije, ter za toliko hvalisano evropsko omiko — sramotno. Ondi pretepljejo Katoličane do krvavega ter njih v rusko staroverstvo posiljujejo. Tukaj pa hočejo Luterani združeni s frajmaurerji, neverniki in odpadniki katoličanstvo popolnem zatreti. Mnogo smo že o tem preganjanju govorili. Toda nova postava, katero zdaj zoper Katoličane snujejo, presega vse poprejšnje po svoji neusmiljenosti. Leta 1816. je pruski kralj pri sklepu dunajskega miru dobil veliko milijonov Katoličanov pod svojo oblast. Ob enem se mu je veliko cerkvenega premoženja izročilo. Zato pa se je moral kralj zavezati, da bo iz državne kase duhovenstvo plačeval. To kraljevsko besedo hočejo zdaj prelomiti. Kolika krivica! Hočejo na eden hip dozdajno plačo ustaviti vsem kaplanom, župnikom, korarjem škofom in nadškofom. Kolika ostrost! Katoličani, blizo 15 milijonov njih je, so tedaj začeli pogovarjati se, kako bi zamogli toliko denarja nabrati,

da bi obresti zadostovale potrebam duhovenstva. Denar so namislili v angleško banko vložiti, kamor pruska roka segnoti ne more. Toda zagriženi nasprotniki namisljijo, pobiranje denarjev pod ostro kaznijo prepovedati. Koliko trinožstvo! Tako zadevljejo luterski, frajmaurerski in neverni brati lastnim svojim bratom, ker se ti držijo katoliške vere. In abotni liberalci še vedno reglajo, da se kat. Cerkva nikder ne preganja!

Münsterskega škofa so te dni beriči ali zandarji iskali, pa ga niso doma našli. Kajti blagi škof se je daleč proč v neki vesi pri bolenikih mudil, ker so ondi 2 kaplana in fajmoštra v kajho zapeli. Misliti se da, kako bo Katoličanom srce bolelo, kedar bodo videli svojega škofa od bole-niške postelje po beričih gnati v zapor!

Veseli glas nam dojde iz Severne Amerike. Od ondot prosijo papeža, da ustanovi 4 nove škofjske sedeže, ker dozdajni ne zadostujejo več množini Katoličanov, ki vedno narašča. Pij IX. so ondi že čez 40 škofij osnovali. To nam je veseli glas in sladko tolažilo v dobi, ko našo sv. vero drugod toliko napadajo in njeno uspešno delovanje po nepotrebnih, neopravičenih in sovražnih postavah branijo in ovirajo!

Bratovščina sv. Cirila in Metoda ima v cerkvi sv. Jožefa pri čč. oo. Lazaristih nad Celjem svojo glavno svetišče in altar za vse Slovence. Vsako leto se god predragih nam apostolov slovesno obhaja. Število udov še vedno raste. Ondi vpisanih je 20.500. V matičnih knjigah, ki se hranijo v mariborskem semenišču pa njih je 156.740 udov; tedaj vseh skupaj 167.240, ki vzajemno molijo, da bi preganjanje katoliških Kristijanov med Slovani nehalo in skoraj bil en hlev in en pastir. —

Kn. škof. dijaško semenišče Maksimilijanum-Viktorinum v Celji je prenehalo. Hiša se je prodala za 28.000 gld. Za pohištvo se je spečalo 490 gld. Vse premoženje Maksimilijanuma znaša 45.304 gld. Viktorinum pa ima 24.499 gld. v denarjih, potem 3 vinograde in hišo v Mariboru, ki daja 500 gld. letne najemščine. Ker semenišča prav za prav nimamo, zato se pa dijaki celjske, mariborske gimnazije podpirajo z denarji. Med celjske dijake se je pretečeno šolsko leto razdelilo 651 gld., med mariborske 836 gld. in med ptujske 183 gld. Največja podpora znaša 94 gld., najmenjša 4 gld. Odkar se je semenišče prestavilo v Celje in naposled razpustilo, mu skoro nihče ničesar več ne sporoči.

Društvo sv. Mihaela je v nedeljo obhajalo na Dunaji sijajen shod. Više 3000 Katoličanov je se sošlo; mladi in stari, moški in ženske, prosti obrtniki in visoki gospodje. Med njimi bila sta